

LBRIS

We know
books

**Părintele
Ioan Iovan**

Un crin al iubirii de Hristos

Credit foto copertă: © Ștefan Ioan
Credit foto Părintele Ioan Iovan: © ioaniovan.ro
Grafică interior: © Vecteezy.com

© 2025 by Editura Lebăda Neagră

Această carte este protejată de legile copyrightului. Reproducerea, multiplicarea, punerea la dispoziția publică, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea deținătorului copyrightului constituie încălcări legislative cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc în conformitate cu legile în vigoare.

www.blackswanpublishing.ro

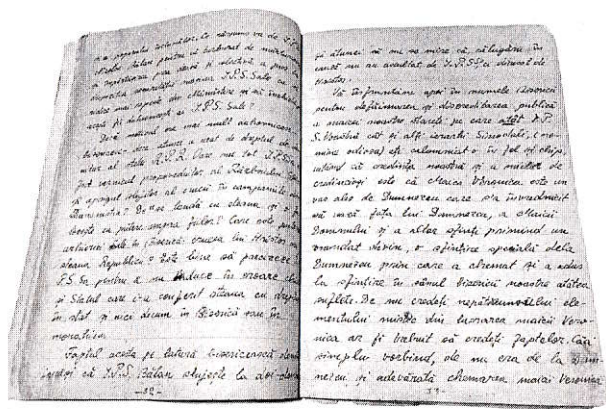
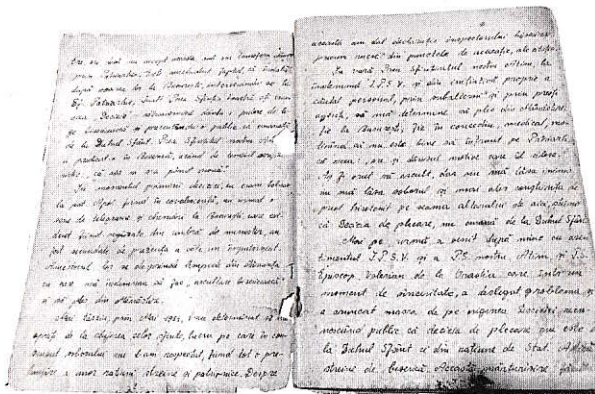
Editura Lebăda Neagră
Iași, Str. Plopii fără Soț, nr. 45, 700273

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Părintele Ioan Iovan: un crin al iubirii de Hristos / ed. pref. și îngrijită de
Călin Pinteș. - Iași: Lebăda Neagră, 2025
ISBN 978-630-330-143-3

I. Pinteș, Călin (pref.; ed.)

**EDIȚIE PREFĂȚATĂ ȘI ÎNGRIJITĂ
DE CĂLIN PINTEȘ**

Lebăda Neagră
Iași, 2025

CUPRINS

Predoslovie (Călin Pintea)	7
Călin BUDAI (Pr.) <i>Părintele Ioan Iovan sau fidelitatea mărturisirii</i>	15
Vasile BOTA (Pr. Iconom Stavrofor) <i>Însemnări despre întâlnirile cu Arhimandrit Ioan Iovan de la Recea</i>	30
Cristian CHIORESCU (Pr., Parohia Ortodoxă, Benidorm – Spania) <i>Depart, însă atât de aproape</i>	38
Valerica DUICU (Prof.) <i>Părintele Ioan Iovan – Sfântul de la Recea</i>	50
Ioan CHIRIȚĂ <i>Mărturie despre Părintele Ioan Iovan</i>	56
Ovidiu ILIE (Pr., Duhovnicul chinoviei de la Sânger) <i>Cu pas de Liturghie spre Împărăția lui Dumnezeu – Părintele Ioan Iovan, misionar euharistic și mărturisitor al secolului XX</i>	59
Stelian GOMBOȘ (Dr.) <i>Din seria: „Pro Memoria – Anul omagial al Centenarului Patriarhiei Române și comemorativ al duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea”</i>	74

Emil JURCAN (Pr. Prof. univ. dr. habil.) <i>Un sfânt al Liturghiei între sfinții pământului nostru – Părintele Ioan Iovan</i>	80
Loredana MIȚARIU (Șef lucrări dr. med.) <i>Când dai mâna cum nu trebuie</i>	94
Ilarie Dan MOLDOVAN (Pr., Parohia Cetate I, Alba Iulia) <i>Părintele Ioan de la Mănăstirea Recea – o floare frumos-mirositoare a bisericii</i>	99
Maica Stareță Iuliana NEACȘU (Mănăstirea Recea) și scriitorul Călin PINTEA <i>Câțiva picuri de lumină</i>	106
Ioan (Jan) NICOLAE (Pr. Prof. dr., Facultatea de Teologie, Universitatea „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia, Director al Școlii Doctorale de Teologie) <i>„Cu pas de Liturghie, spre Împărăția lui Dumnezeu, înainte marș!”</i>	120
Silviu-Ioan NEGRUȚIU (Pr. dr.) <i>Preotul Arhimandrit Ioan Iovan – mucenic mărturisitor</i>	148
Elena ONOIU (Ing.) <i>Sub binecuvântarea Părintelui Ioan Iovan</i>	189
Remus ONIȘOR (Pr.) <i>Mărturisirea în vremuri tulburi: Părintele Ioan Iovan</i>	196
Dorin OPRIȘ (Pr. Prof. univ. dr. habil., Universitatea „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia; Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca) <i>„Îi vezi pe aceștia? Abia acum au venit «peștii mari», de când îi aștept!”</i>	218

Călin PINTEA <i>Un mugur de lumină pe Crucea lui Hristos</i>	222
Penelopa PITULICE <i>Rodul iubirii necondiționate a Părintelui Ioan Iovan – mereu în Biserică, primindu-L pe Hristos</i>	262
Octavian PEDA <i>Dragostea și jertfa Părintelui Ioan pentru oameni</i>	271
Daniel SĂVAN (Pr.) <i>Părintele Ioan Iovan – mângâietorul</i>	288
Marcel PETRIȘOR <i>Părintele Ioan Iovan – duhovnicul care a rezistat Aiudului</i>	293
Ioan RAITA (Ieromonah, Mănăstirea „Hristos Pantocrator”, Alba Iulia) <i>Amintiri cu și despre Părintele Ioan</i>	296
Vasile STANCIU (Pr. Prof. univ. dr., Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca) <i>Părintele Ioan Iovan – așa cum l-am văzut și cum l-am cunoscut</i>	309
Petru Ioan VLAIC (Pr., Dublin) <i>Părintele Ioan Iovan – omul lui Dumnezeu</i>	318
Iosif ZOICA (Pr., Teiuș) <i>Ad majorem memoriae gloriam</i>	328
Anexă: Memoriul către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române al Părintelui Ioan Iovan de la Mănăstirea Vladimirești (1953)	331

PREDOSLOVIE

Atunci când am pornit acest proiect de rememorare a imaginii și personalității Părintelui Ioan Iovan, nu m-am gândit că voi aduna mărturisiri atât de emoționante despre cel care s-a identificat cu iubirea mereu dispusă să ierte și cu bucuria de a te deschide către celălalt.

A fost un demers comun, complex, pentru care nu am cuvinte să mulțumesc îndeajuns semnatarilor. Ne-am dorit să oferim o carte sensibilă și empatică tuturor sufletelor însetate de frumos, fiindcă un volum de scrieri literare ce țin de spiritualitate nu este doar un teanc de pagini, mai mult sau mai puțin ingenios meșteșugite, ci și o fărâcă din miracolul divin.

Încă de la început, totul s-a legat extrem de bine, „chimia” fiind un catalizator care ne-a ajutat să trecem peste micile obstacole inerente unui asemenea demers. Personal, m-am bucurat de un privilegiu deosebit constatând că, în ciuda unui program extrem de încărcat și a unor proiecte personale presante, au existat atâția oameni dispuși să înveșmânteze în cuvinte unele momente de taină petrecute în preajma păstorului care și-a aflat cuibul și împlinirea la Recea, locul unde „L-a găsit pe Cel mult așteptat”. Așadar, cu evlavie și bucurie, am strâns laolaltă aceste petale de iubire, pe care vi le oferim cu drag.

Ceea ce dă unitate acestui florilegiu al confesiunilor este căldura, emoția și sensibilitatea cu care au fost dezvăluite amintirile, dar mai ales afectivitatea pentru cel care le-a arătat semnatarilor cum poți să arzi pe rugul iubirii de Hristos. Și... s-au prelins ca picături de mir textele Părinților cu care a împărțit

apa vie a rugăciunii, apoi, discret, au apărut ca niște lacrimi mărturisirile mirenilor cărora le-a fost îndrumător, taumaturg, răgaz la umbră de toiag. În această încercare de reconstituire s-au înlănțuit treceri de la registrul nostalgic la cel riguros, în chei stilistice și de înțelegere dintre cele mai diferite, dar această diversitate a propensiunilor de taină nu îndepărtează, ci încântă. Au rezultat pasaje soteriologice purificatoare, fidelități din „frumusețea cea ascunsă”, metafore ale jertfei întrupate, înrouări, șoapte din prea-plinul inimii și acel șirag unde perlele cele mai strălucitoare sunt: „a îndrepta”, „a ilumina”, „a sluji”, „a plămădi”, „a visa”, „a iubi”, „a crede”...

De fapt, cartea este o invitație la a călători pe itinerariul unei vieți zbuțumate, dar în același timp încărcate de lumină, perspectivă ce ne poate transforma din simpli muritori în nepieritori ostași ai Celui care a biruit moartea și ne-a deschis calea către veșnicie. Îndrumătorul dintre pagini, Părintele Iovan, dezvăluie accesul la divinitate nu prin sofisme dogmatice ori apelând la retorica teologiei de catedră, ci printr-o neconținută dovadă de înțelegere și răbdare, făcând o pledoarie pentru viul fiecăruia dintre noi.

Din ipostaza celui care a dezlegat mai toate nodurile existenței – dintre care cele mai copleșitoare au fost frica, impasul, deznădejdea și regretul, iar cele mai înălțătoare, speranța, curajul, descătușarea și jertfa – bunul păstor ne încredințează că rostirea adevărului și propovăduirea credinței înrădăcinate în Cuvânt sunt panacee universale care pot înălța și tămădui. Nu-i de mirare că fluidul emoțional strecurat printre cuvinte se recompune în mesaje care ne îndeamnă să iubim mai mult, să înțelegem focul lăuntric, să căutăm valorile ce mai păstrează licăr înstelat de răstignire.

Prin intermediul mărturisitorilor săi, sacerdotul de la Recea ne transmite că omul este o metaforă a lui Dumnezeu, poate

cea mai frumoasă. Cum o face? Prin cuvinte pe înțelesul tuturor, care au rolul să rodească. De aceea putem visa mai mult citind despre încredințare, statornicie, îmbunătățire, rafinement, spirit liber, poem îngeresc, inimă zdrobită, sâmbure mistic, umilință sortită, azimă caldă, dulceață ascetică, surâs adolescentin, lacrimă rugătoare, liturghia inimii, nuntă îngerească, ecou de vorbuliță bună, inel în potirul unui heruvim, ochi cugetători ai inimii, drum între „cred” și „simt”, vremelnicie pe ram înflorit, zefir cu duh de viață, splendori cuibărite în contururi de icoană, fior altoit pe iubire dumnezeiască, invocări cu parfum de îngenunchiere ori... alte splendori desprinse din albastrul cel mai pur...

Omul, biet suflet rătăcitor între două incertitudini (spațiu și timp), are nevoie de asemenea repere și, aplecându-se spre ele, devine (chiar fără să își dea seama) ceva mai luminos. Este poate cea mai simplă formă de hierofanie prin care universul hieratic se deschide tuturor.

În spiritul acestor picuri de lumină, Părintele Ioan confirmă că drumul cel mai scurt către Dumnezeu este calea dragostei. El ne arată importanța unei credințe „stabilopod”, care dăruiește echilibru în viață și, stăpânit de „un dor fără de sațiu”, din ipostaza celui care, prin răbdare, detașare și seninătate, poate deschide Cerurile, pătrunde în esența misterului existenței noastre ținându-ne de mână.

Pentru început pare să spună: „Bun venit în poiana trăirilor intense”. La scurtă vreme, oftând fiindcă „nu-mi pot domoli gândul care călătorește către Domnul”, îndeamnă la „peripeții pe drumul crucii”, cu siguranța celui care poate aduce îngerii aproape și reface lumea după potop. Uneori tăcerea, alteori surâsul, de fiecare dată stelele sau vântul devin miracole prin transfigurare și nu-i de mirare că se întrupează în șoapte la vatra unui sfânt.

Dar călătoria abia începe, cu reflecția asupra faptului că „Dumnezeu nu ne-a creat să fim drumeți prin împărăția Slavei Sale, ci oameni care să se bucure de darurile Lui”. Nu-i doar o învățătură plină de miez și strălucire, ci și îndemn spre a trăi eternitatea făcându-i loc în fiecare zi, prin cultivarea valorilor care dau sens vieții și ne călăuzesc spre credință... nădejde... iubire...

Apoi, fără de veste, viul este mai aproape, dovadă că se strâng în horă emoții și incredințare, intimități și jar duhovnicesc, descătușări și dulci melancolii – toate într-o hermeneutică blândă, de mare preț spiritual. Deasupra, avva zâmbește cald, liniștitor, incredințând că Hristos bate la ușa inimii fiecăruia, așteptând cu răbdare un răspuns, dar... dacă o să i se deschidă?

Surprins în oglinzile paralele din carte, păstorul nostru ne apare sub forma celui care și-a dedicat întreaga viață slujirii Mângâietorului său, mai puțin preocupat să desfire diatribe doctrinare, cât să-L mărturisească prin suavitatea rugăciunii, taina împărtășaniei ori mesajul potirului. Era suficient să-l privești pentru a-ți da seama de puterea limitată a limbajului, fiindcă, uneori, în tăcere, putea transmite mai mult decât se înțelegea prin cuvinte. Murmura cu predilecție numele Domnului, considerându-l balsam pentru bielele noastre griji pământești, și insista asupra faptului că dragostea poate anula răul, ba mai mult, îl poate transforma în bine, așa cum dușmănia se poate prefăce în iertare. În acele momente, însuflețirea devenea „marcă înregistrată” și era incandescentă... înlănțuitoare... magnetizantă... Marcați de vibrațiile care devoalau relația cu însăși viața, enoriașii nici nu mai știau: Coboară Cerul? Se înalță Pământul? De fapt, era răpire. Ba nu: iubire...

Părintele Iovan a avut sute și sute de fii duhovnicești, pentru care și-a sacrificat cu generozitate timpul, energia și puțințele clipe de odihnă, fiind conștient că această jertfă este suprema formă de iubire pe care o putea aduce ca ofrandă lui Hristos.

Nimeni nu a plecat de la dânsul fără o vorbă-toiag sau vreun cuvânt de mângâiere, oricine ar fi fost și oricât ar fi fost de încărcat. Spre exemplificare, să luăm câteva petale desprinse din lujerul Părintelui Ioan: „Taina libertății este să nu-ți fie frică de moarte”, sau „Creștinismul este religia lui «a fi»”, ori „Nu-ți fie teamă de spovedanie, fiindcă suntem o ștafetă transcendentă a păcatului răscumpărat”. Unui tânăr istoric doritor să știe cât poate îndura omul după gratii, i-a mărturisit: „Am fost pus în situația de a alege între conștiință și compromis. Slavă Domnului, nu am cedat, deși durerea are mereu dreptate. Decât să bat palma cu diavolul, mai degrabă aș fi spus ca doamna Roland în fața eșafodului: «Libertate, câte crime se comit în numele tău... Iată încă una aici». Dar, până la urmă, nu a mai fost nevoie”. Apoi a continuat, spunând: „Pentru mine, credința a fost firul Ariadnei care m-a ajutat să ies întreg la minte (chiar dacă împutinat la trup) din tenebrele comuniste. Datorită ei, închisoarea s-a transformat, iar celula a devenit turn de fildeș creștinesc. Știam că este posibil încă de la Apostolul Pavel, care ne-a trimis de acolo una dintre epistole”. În alt caz, unuia care se plânga de relația matrimonială, i-a spus aspru, fără echivoc: „Cu cine vrei să trăiești alături, cu o regină sau cu o sclavă? Dacă vrei să ai o regină de soție, atunci poartă-te cu ea de parcă ar aparține unei familii nobiliare”. Unei doamne care ezita să-și dezvăluie sentimentele, i-a dăruit o scânteie desprinsă din Pateric: „Te întrebi cum poți iubi o persoană pe care n-o cunoști? Dar cum o poți cunoaște dacă n-o iubești?”

De unde vine această profunzime în a desluși splendori în cele mai ascunse tainițe interioare? Cei care l-au cunoscut în anii tinereții spun că micul Silviu Iovan cotrobăia încă de la o vârstă foarte fragedă prin cămărilor sufletului. Fiu de preot fiind, n-a fost convertit brusc, la maturitate, asemenea Sfântului Augustin, ori a lui Pascal, Tertulian sau Papini, ci a primit credința încă din pruncie, ca pe gândul bun de dimineață care descătușează zorile. Iar sămânța – glastră la fereastră – a rodit,

zămislind de-a lungul timpului epifanii, lacrimi mântuitoare, rugă în pârg, foc haric, împlinire euharistică, bucuria de a împărtăși taina potirului și o vibrație autentică a corzii mistice, greu de întâlnit.

Dacă pentru Părintele Ioan Vladimireștiul a însemnat primul altar de jertfă, încredințare și slujire, închisoarea – o lacrimă de sânge cu chipul lui Hristos, Cernica – un sălaș de reînălțare, iar Plumbuita – liman duhovnicesc, Mănăstirea Recea i s-a strecurat în suflet ca o formă paradisiacă a condiției omenești. Totul i-a plăcut încă de când a ajuns acolo: rândunicile, florile de câmp, colina cu forme unduitoare, duhul locului, iar când s-a înfiripat vântul, cu al său ecou mângâietor precum liederurile lui Mahler... a fost ca atunci când se deschid cerurile în fața unui sfânt. Așa că a rămas ca să le vorbească oamenilor despre fragilitatea făpturii fără de Dumnezeu, dar și să le descrie beatitudinea celor care au inima în sărbătoare când vorbesc cu El, cu o delicatețe... ca o adiere dinspre mirul poeziei românești. I-a chemat alături ca să dezlege împreună tainele acestei lumi și le-a povestit despre credința nestrămutată, despre spiritul jertfelnic și s-a înrădăcinat pe veci în inima lor. Iar aceștia l-au iubit ca pe nimeni altul... Dovadă că îi spun „Sfântul Meu”, atunci când îl poartă în rugăciune și-l simt ca pe *un crin al iubirii de Hristos*.

Din păcate, Părintele Ioan n-a fost trecut în sinaxare, deși parcursul vieții sale l-ar îndritui să stea alături de sfinți. Nu sunt suficiente dovezile de sfințenie, evlavie, mărturiile, minunile făcute? Nu-i îndeajuns lupta pentru apărarea dreptei credințe? Nici neînfricatul spirit mărturisitor? Atunci să ne amintim de epistolele schimbate între Emil Cioran și Mircea Vulcănescu, prilej cu care filosoful nihilist amintea că, la acea dată, „neantul valah” nu dăduse niciun sfânt, iar martirul care lăsa cu limbă de moarte îndemnul „să nu ne răzbunați” i-a replicat: „Ar fi trebuit să o vezi pe baba dintr-un sat îndepărtat,

ai cărei genunchi lăsaseră urme pe pământul colibeii, de atâtea mătării ce făcuse”.

La fel și noi, vreo câțiva (mulți), îl considerăm sfânt pe Părintele Ioan Iovan și, atunci când ne așezăm pe ramul rugăciunii, îi cerem mijlocirea în fața Creatorului. Știm că ne ascultă și îi simțim ocrotirea, fiindcă ne locuiește de fiecare dată.

...Îndrumă-ne, Părinte drag, să fim și noi zidari de veacuri viitoare...

Un ultim gând: Acest scurt tablou gnoseologic de prezentare a cărții despre Părintele Ioan Iovan ar fi incomplet dacă n-ar dezvălui un detaliu care ține peremptoriu de aplecarea către ținuta cuvântului scris. Astfel, poate cea mai potrivită argumentare este maniera întocmirii memoriului adresat membrilor Sinodului BOR, primind citație de judecată, la 27 ianuarie 1953, inserat la sfârșitul acestui volum.

Putem observa în acest admirabil exercițiu cultural al spiritului o eleganță seniorială, proprie scriitorilor consacrați, și un subtil rafinament literar. Mai mult, prin bunăvoința Părintelui Vasile Bota, am ajuns la copiile manuscrisului acestui document (prezentate tot după textele mărturisitorilor), unde iese în evidență meșteșugul unui grămatic iscusit. Aproape că nu știi ce să admiri mai mult: acuratețea argumentărilor, rafinamentul mișcării, inconfundabila emoție artistică, cuvintele șlefuite cu grijă, care dovedesc o remarcabilă atenție pentru detaliu, ori dansul lor pe hârtie, ce nu este altceva decât prelingerea emoțiilor interioare? Nu, nu e deloc întâmplător că termenul grec *kalligraphia* reunește *kallos* – „frumos” – și *graphia* – „scrierea”.

Călin PINTEA

P.S.: Gândul îmi zboară către o carte cu un format asemănător: *Muzica gândirii*. Acolo, câțiva discipoli și apropiați ai filosofului Gabriel Liiceanu au marcat împlinirea celor 80 de ani de viață ai distinsului om de cultură printr-un volum care strânge

laolaltă câteva texte scrise special pentru acest eveniment. A rezultat o superbă înlănțuire literară, cumva similară celei de față. Însă, dincolo, autorii au avut la dispoziție un an de zile pentru redactarea materialelor, în timp ce aici termenul a fost comprimat la doar câteva săptămâni, motiv pentru care fac o adâncă reverență în fața celor ce au făcut posibilă apariția acestor rânduri, chiar dacă „timpul nu mai avea răbdare”.

PĂRINTELE IOAN IOVAN SAU FIDELITATEA MĂRTURISIRII

In actualitate, privind retrospectiv la prima întâlnire providențială cu Părintele Ioan Iovan, în toamna anului 1991, realizez încă o dată fidelitatea constantă a mărturisirii sale. Mărturisire curajos asumată și plină de iubire hristică a Adevărului, pentru care a îndurat îndelungate pătămiri într-o viață închinată total Mântuitorului Hristos Dumnezeu nostru.

Era o vreme a militantismului ideologic. Comunismul ateu, adus cu tancarurile de către sovietici după 23 august 1944, a exercitat o constantă presiune în special asupra celor credincioși. Se urmărea, prin doctrina „materialist-istorică și dialectică”, „formarea omului nou”, fără rădăcini, fără legătură cu trecutul, cu istoria, cu credința strămoșească, cu omenia, cu buna rânduială, cu datinile, cu tot ceea ce era mai bun în trecutul neamului. Cine îndrăznea să se opună suporta consecințele și constrângerile noului regim ateist, experimentat „cu succes” după revoluția bolșevică din 1917 în Uniunea Sovietică.

Erau distruse, cu o sălbăticie demonică, încă de la început, orice forme de împotrivire. Se încerca stingerea oricărei licăriri a adevărului și, mai ales, a credinței creștine trăite la exigențele ei maxime. Se repetau persecuțiile aidoma perioadei creștinismului primar, când însăși existența creștinilor era ilegală: *non licet esse vos!* Toate religiile păgâne din Imperiul Roman de atunci se puteau desfășura nestingherit, cu toate aberațiile lor; numai credința creștină era interzisă. Ea era periculoasă pentru diavol, „tatăl minciunii”, ca nu cumva oamenii să se convertească

la credința creștină, să trăiască după voia lui Dumnezeu și să dobândească viața veșnică.

În comunismul secolului XX constatăm reeditarea acelei situații prin presiunea factorului coercitiv statal. Se putea vorbi despre „legende Olimpului”, despre zei, despre orice din trecut și chiar din viitor; exista o întreagă literatură SF – mituri care veneau dintr-un viitor, mitul „progresului continuu” –, doar despre Dumnezeu, Hristos și Biserică nu era slobod de la stăpânire.

Elev fiind, prin anii '70, primeam explicații de la un propagandist ateu că partidul (comunist) lămurește în termeni simpli doctrina sa, pentru ca toți să o înțeleagă. Semăna cu un ritual, al unei religii fără Dumnezeu. Nu bănuiam atunci că mulți dintre cei care s-au opus îndoctrinării forțate au fost constrânși să se lepede de credința în adevăratul Dumnezeu, plătind curajul lor martiric de a trăi creștinește cu ani grei de închisoare.

Nu se vorbea atunci despre pătimirile condamnaților fără vină decât criptat, în șoaptă sau prin înțelesuri ascunse. Un consătean se lăuda că „a făcut facultatea la... Aiud”. Eram în încurcătură: nu știam să existe învățământ superior la Aiud! Mai târziu m-am lămurit. Acolo fuseseră închiși pe criterii politice cei ce făceau parte din elita neamului: preoți, ierarhi, foști miniștri, generali, profesori universitari, studenți, învățători, țărani, muncitori – în general oameni cinstiți și buni creștini –, așa-zii deținuți politici, care pătimeau pe nedrept pentru vina fidelității față de credința în Dumnezeu și respectul față de neam.

Erau învinuiți și înfierăți ca „dușmani ai poporului” și condamnați la ani grei de reclusiune.

S-au închis și distrus mănăstiri și biserici, iar pușcăriile s-au deschis larg, dar rugăciunea nu s-a stins. Mulți dintre cei care au intrat în închisoare indiferenți sau ateii s-au convertit la o viață creștină autentică. Rugăciunea și viața lăuntrică,

credința puternică și nădejdea neclintită i-au salvat pe mulți de la disperare.

La „facultatea de la Aiud”, în adâncul celulelor, s-a „învățat temeinic... limbi străine, matematică, s-au învățat poezii – mai ales poezii (Blaga, Arghezi, Bacovia, Cotruș, Goga etc., nemai-punându-i pe Gyr și Crainic, care circulau în opere aproape complete) –, s-a învățat agricultură, stupărit, avicultură, fizică, chimie etc., chiar și cursuri de fizică nucleară. Nevoia de comunicare, de transmitere a informațiilor de la o celulă la alta, a făcut ca, în această perioadă a detenției, întrebuițarea alfabetului Morse să atingă apogeul”!

La închisoarea din Pitești și, mai târziu, la Aiud s-a experimentat, prin metode demonice, așa-numita „reeducare”. Puțini au fost cei care au reușit să reziste. Sfântul Cuvios Mărturisitor Arsenie de la Prislop spunea că nu trebuie să ne mirăm sau să ne smintim de cei mulți care cad în răutăți și patimi, ci de cei puțini care rezistă ispitelor de orice fel!

Între cei care au rezistat s-a aflat și Părintele Ioan Iovan. Desigur, nu emitem judecăți asupra celor care au mărturisit în închisorile comuniste. Nu avem acest drept. Nu am trecut prin ceea ce au trecut ei.

Aspazia Oțel Petrescu remarcă, pe bună dreptate, că „dintre toți închiși care, într-un fel sau altul, s-au bucurat de binecuvântarea Părintelui Arsenie, cea mai mare condamnare a avut-o Părintele Ioan: 25 de ani. CRED CĂ NICIUN PREOT ROMÂN N-A FOST MAI CALOMNIAT ȘI MAI INSULTAT DECÂT ACEST PREOT, EXEMPLU DE TRĂIRE CREȘTINĂ. Acuzațiile cele mai aberante, minciunile cele mai josnice i-au însoțit calvarul. Dacă am în vedere o aserțiune rostită de Mama Sica, pe Părintele Ioan l-a iubit mult Dumnezeu pentru că l-a găsit capabil să poarte o cruce atât de grea (subl. ns.)”¹.

1. Aspazia Oțel Petrescu, *Doamne, strigat-am!*, ediția a II-a, Editura Scara, București, 2008, p. 56.

Lucrarea temerară, de rezistență la orice compromis cu puterea, a Părintelui Ioan a rămas ca un nimb luminos nu doar asupra personalității sale, ci și ca o călăuzire pentru noi, cei de azi, către Patria cerească, pe „Cărarea Împărăției” Cerurilor, deschisă odată cu întemeierea Bisericii la Cincizecime.

Revenind la momentul primei întâlniri, Părintele mi-a relatat convorbirea sa legată de reabilitare, de ridicarea caterisirii solicitată ierarhiei, mai precis Mitropolitului Antonie Plămădeală, pe atunci episcop-vicar patriarhal și secretar al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Printre altele, mi-a spus că ierarhul l-a felicitat pentru că a rezistat, pentru că nu a făcut niciun compromis în materie de credință și, interesant, i-a spus că, pentru aceasta, „e mai fericit decât dânsul, care stă în jilțul de episcop”!

Am rămas nedumerit pe moment de ceea ce auzeam de la Părintele Ioan. Mai târziu însă mi s-au limpezit multe neclarități în legătură cu personalitatea sa de excepție.

Nu știam și nici nu bănuiam, la acea vreme (1991), că la mijlocul anilor '50 tocmai ieromonahul Antonie (Leonida) Plămădeală, „ca tânăr și foarte inteligent teolog, [era] pus în situația delicată de a vorbi negativ despre o problemă intens controversată, chiar între marii teologi ai vremii”¹, generată de efervescența trăirii autentice a tainelor credinței creștine de la Mănăstirea Vladimirești, în plină epocă stalinistă. Ieromonahul Antonie, fiind atunci arestat și aflat sub presiunea anchetatorului Securității din Galați (la 11 mai 1955), avea să consemneze în declarația sa scrisă (14 pagini) doar aspectele strict teologice² în cauză și care nu priveau vreo tendință politică incriminatorie asupra obștii de maici a Vladimireștilor și a Duhovnicului lor. Iată cum descrie Părintele Ioan acest episod: „Am mers la Preasfințitul Antonie, care era episcop vicar (patriarhal). Maica

1. *Ibidem.*

2. *Ibidem.*

stareță Cristina a fost cea care a avut ideea. Eu nu voiam... După atâta închisoare, eram un schelet, iar ei să nu fie în stare să mă ierte. Eu la episcopi... am mers la fiecare ca să mă ierte, să mă dezlege, iar ei m-au primit bine. La cei morți m-au dus să mă rog, în genunchi, la cripta lor... Și maica a spus: «...faceți un memoriu și apelați la Preasfințitul Antonie»... Atunci am făcut cererea, în care esența este aceasta: «Am greșit că nu am ascultat, în genunchi îmi cer iertare; știu că am fost pricină și pentru alții la neascultare». Și am scris așa: «Mă făgăduiesc să nu mai supăr Biserica și Statul». Când a citit Antonie asta, a spus: «Gata, dacă tu ai scris lucrul acesta, știu că te ții de cuvânt. Până în pânzele albe mă bat pentru tine.»¹

Iată că, după nedreapta caterisire din 27 ianuarie 1955, făcută sub presiunea factorului politic, la 26 iunie 1979, de ziua sa de naștere, Părintele Ioan este repus în drepturile sale bisericesti. „Cine altul putea să declanșeze și să îndeplinească această reabilitare decât tocmai fostul ieromonah Leonida Plămădeală”². Așa am aflat mai târziu (în 2019), lămurit, ceea ce Părintele Ioan, din delicatețe, nu mi-a spus, iertând și uitând toate presiunile care au fost asupra sa. Nu s-a dezis de curajul mărturisirii credinței. Astfel, noi, cei de acum, din lecția „fericitei strămtorări” a Părintelui, învățăm următoarele: „niciodată (să) nu călătorești pe scara vehiculului, în astfel de încercări duhovnicești, ci trebuie să stai în lăuntru Bisericii, oricât de mare ar fi înghesuiala!”³.

Plecând de la această relatare, ne punem firesc întrebarea: de unde puterea de rezistență în fața tăvălugului nivelator asupra conștiințelor majorității credincioșilor? Oamenii care trăiau în afara spațiului de recluziune, de fapt, erau într-o închisoare

1. *Cf. Cuvinte împărtășite de Părintele Ioan și Maica Stareță Cristina. Interviu realizate de Pr. Remus Onișor, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2007, pp. 92-93.*

2. *Cf. Părintele Ioan în oglinzi paralele, p. 25.*

3. *Ibidem, p. 27.*